

20 Bijvoegsel – Korte klinkers en andere tekens

Algemeenheden

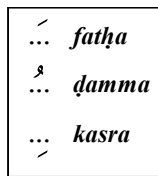
U heeft uit de Inleiding en de Regel van de Korte Klinkers (1/3) geleerd dat de drie korte klinkers *a*, *u* en *i* in alledaagse teksten (zoals in *Arabisch Schrift voor U*) meestal niet worden geschreven. Niet-alfabetische tekens voor deze klinkers bestaan wel, maar zij verschijnen zelden buiten religieuze of academische teksten. Wij moeten zonder deze tekens kunnen lezen en schrijven.

Korte klinkers en/of andere niet-alfabetische hulptekens toevoegen noemen wij *vocaliseren*. Men kan een woord, een zin of een tekst geheel (d.w.z. met alle niet-alfabetische tekens) ofwel gedeeltelijk (d.w.z. selectief) vocaliseren, bijv. met een kritische klinker of dubbele letter. De beneden getoonde voorbeelden zijn geheel of gedeeltelijk gevocaliseerd.

Belangrijk: als u een stuk tekst vocaliseert, denk eraan, dat u *gescheiden tekens* toevoegt (zie 1/3). Wij hebben al twee nuttige vaak in alledaagse teksten weggelaten gescheiden tekens geleerd, d.w.z. *šadda* ... (2/4) en één van de drie *tanwīns* ... (6/3).

Korte klinkers

1

De *fatha* en *damma* benoemde tekens tonen de korte klinkers *a* resp. *u*. Zij worden boven de voorafgaande medeklinker gezet. Het *kasra* benoemde teken toont de korte klinker *i*. Dit ligt beneden de voorafgaande medeklinker. Lees:

خَبَرَ <i>xabar</i>	وَ <i>wa</i>	شَخْصَ <i>šaxṣ</i>
كُتِبَ <i>kutub</i>	مُرْسَل <i>mursal</i>	جُمْرُكْ <i>djumruk</i>
بِنْتَ <i>bint</i>	خَطِرَ <i>xaṭir</i>	مِصْرَ <i>miṣr</i>

fatha en *damma* staan boven 'alif-hamza, en boven *šadda*:

مَرَّةَ <i>marra</i>	أَحْمَدَ <i>'ahmad</i>	أَبَ <i>'ab</i>
تَنْبُوْ <i>tanabbu'</i>	الْأُرْدُنْ <i>al-'urdunn</i>	أُسُسَ <i>'usus</i>

In de combinatie *šadda-kasra* ligt *kasra* meestal niet onder de medeklinker maar onder de *šadda*; bij de combinatie 'alif-hamza ligt *kasra* volgens de regel onderaan:

إِبِلَ <i>'ibil</i>	إِلَّا <i>'illa</i>	مُفَتِّشَ <i>mufattiṣ</i>
---------------------	---------------------	---------------------------

In het boven getoonde voorbeeld volgen *fatha/damma/kasra* een medeklinker (*hamza*, alhoewel geen alfabetische letter, is medeklinker). U zult ook zien, dat *kasra* beneden 'alif-hamza overbodig is, want ا (ook niet gevocaliseerd) wordt altijd toch met 'i uitgesproken.

De letters و of ي kunnen wij als medeklinkers (w resp. j) lezen, als wij die met een volgende klinker, ofwel *šadda*, ofwel alle twee, vocaliseren:

أَيَّامَ <i>'ajjām</i>	مَائُوَ <i>mājū</i>	أَوَّلَ <i>'awwal</i>	وَزِيرَ <i>wazīr</i>
------------------------	---------------------	-----------------------	----------------------

– maar in elk geval, daar *wou* of *jā* als begin-klinker in het schrift met 'alif ingeleid zou moeten worden (1/6 en 2/3), moet elk in absolute beginpositie, gevocaliseerd of niet, medeklinker zijn:

يَابَانِي <i>jābānī</i>	يَمِين <i>jamīn</i>	وَطَنَ <i>waṭan</i>
-------------------------	---------------------	---------------------

Indien و of ي na een *damma* of *kasra* staat, zonder zelf een klinkerteken te dragen, moeten ze als lange klinker (*ū* resp. *ī*) luiden:

كَبِير kabīr إِسْرَائِيلِي 'isrā'īlī مَمْنُون mamnūn

fatha kunnen wij voor middel- 'alif vocaliseren, maar dit is overbodig, want middel- 'alif zonder *hamza* klinkt altijd als lang -ā-:

عَام 9āmm كَلَام kalām وُزَرَاء wuzarā'

fatha voor eind- 'alif, of voor 'alif *maqṣūra* of *tā marbūṭa*, toont (ook overbodig) kort -a:

كَبِيرَة kabīra عَلَى 9ala لَمَّا lamma

'alif *madda* (1/2) klinkt in iedere positie altijd 'ā (met glottisslag) en wordt nooit verder gevocaliseerd:

الآن al-'ān آلَات 'ālāt

Wij kunnen begin- 'alif met *kasra* vocaliseren, om een zwakke *i-* aan het begin te tonen:

إِبْنِي ibnī إِحْتِجَاج ih̥tidjādj

kasra of *fatha* kan ook het verschil tussen actief- en passief-deelwoord tonen (8/1, groep [e]):

مُنْتَخَب muntāxab مُنْتَخِب muntāxib

Andere Tekens

2

... sukūn

Het *sukūn* benoemde teken kunnen wij boven een medeklinker zetten, om te tonen dat de medeklinker geen volgende klinker heeft:

مَقْتُوح maqtūḥ أَجْر 'adjr إِسْتِخْدَام istixdām

– en met *sukūn* kunnen wij *ou* van *ū*, en *ay* van *ī* onderscheiden. Noteer de verschillende vocalisering in de volgende woordparen:

lange klinker	tweeklank
أُولَى 'ūla	أَوْ 'ou
بُدُون bidūn	مَوْت mout
إِيرَانِي 'irānī	أَيْنَ 'ayna
مُرَاسِلِينَ murāsilīn	مُرَاسِلَايْن murāsilaḡn

3

...، َ، ِ fatha tanwīn
... ُ damma tanwīn
... ِ kasra tanwīn

fatha tanwīn, uitgesproken -an, kent u al uit 6/3. De twee andere *tanwīns* (uitspraak -un resp. -in) verschijnen niet vaak en staan daarom niet in de vroegere lessen. Woorden met *tanwīn* zijn altijd onbepaald. Voorbeelden:

لِأَمْرٍ مَا li-'amrīn mā waarom ook شَخْصٌ مَا šaxṣun mā iemand
نَوْعًا مَا nou9an mā ergens

In zulke gewone uitdrukkingen spreken wij het *tanwīn* volledig uit, ook bij ongevocaliseerde tekst. Het in 6/3 getoond stomme 'alif staat alleen na *fatha tanwīn*, nooit na *damma tanwīn*/*kasra tanwīn*. Voor *damma tanwīn* zult u ook soms de vorm ' in plaats van de gebruikelijke vorm ' ontmoeten.

4

أ	'alif waṣla
...	klein 'alif

Deze twee tekens komen nog minder dan de rest voor.

Het teken ... waṣla kan boven een zwak begin- 'alif (= zonder glottisslag-*hamza*) liggen. Het toont dat deze klinker na een andere onmiddellijk voorgaande klinker stom wordt. Noteer:

بِالْيَابَانِ *bi-l-jābān** لِإِهْتِمَامِكَ *li-htimāmak**
مَكْتَبِي الْجَدِيدِ *maktabi l-djadīd*, ***

Dit fenomeen treffen wij meestal met het 'alif van het lidwoord ...ال aan.

* Regel van de zwakke begin-klinker (3/3) } Met toepassing van deze Regels heeft u geen
** – en Regel van de lange eind-klinker (9/6) } waṣla-teken nodig als hulp voor de juiste
uitspraak van zulke uitdrukkingen.

Met het teken ... ('klein 'alif'), kunnen wij de lange midden-ā- in de enkele woorden aanduiden, waar uitzonderlijk 'alif ontbreekt:

الله *allāh* (zie 3/4)

*